

Molt bona tarda,

I l'enhorabona per aquests 100 anys, que tanquem avui i que va començar amb la magnífica exposició que va fer al Palau Robert, que espero hagi visitat molta gent.

100 anys son molts anys, moltíssims, especialment en aquest món efímer en què va tot tan ràpid. I on el que costa no és començar, emprendre, que diríem ara, sinó persistir, no defallir.

Em sembla molt rellevant i diu molt d'aquesta literatura nostra, d'aquest país nostre, que entre els primers PENS del món ja hi hagués el PEN català (un any després de l'anglès). Aquesta voluntat de ser un agent del món i parlar de tu a tu amb tothom crec que és un dels elements clau que han garantit la supervivència, i més que la supervivència, la salut de la literatura catalana. Encara ara, i ho dic des de l'experiència del Lull, quan anem pel món i portem sota el braç la nostra literatura, sense complexos i amb el cap ben alt, veiem la naturalitat i el respecte amb què se'ns tracta. I no volia deixar de dir que una mostra ben recent l'és la nominació de l'Eva Baltasar a la short list del Booker internacional. Sense aquesta actitud dels pioners, si se'm permet dir-ne així, això hauria estat molt més difícil.

Em sembla molt determinant també la implicació de les primeres espases literàries del país, ja des de l'inici, a la 1a reunió de l'assemblea amb 22 membres hi havia Carles Riba i Clementina Arderiu, Josep Maria de Sagarra, Puig i Ferrater, Carles Soldevila, Pompeu Fabra. Si repassem totes les persones que d'alguna manera han estat vinculades al PEN hi trobarem el bo i millor de la nostra tradició literària. Amb presidents com Carles Riba, Pompeu Fabra, Josep Carner, J.V. Foix, Joan Oliver, Maria Aurèlia Capmany, Jordi Sarsanedas, Dolors Oller o Àngels Gregori i en l'actualitat Laura Huerga (més dones cada vegada, això també m'agrada molt). Érem allà, i som també ara aquí.

I trobo igualment fonamental, i no voldria deixar de dir-ho, que un dels clubs amb més història del país sigui un club d'escriptors. De creadors. La creació com un element central d'una de les principals entitats del país, la creació com a element central no només per a l'articulació d'una literatura, ni tan sols d'una cultura, sinó fins i tot d'un país. La riquesa, que no hauríem d'oblidar mai, mai, de posar la creació al centre.

Tot això em sembla essencial. Perquè, a més, com us deia al principi, molt més difícil que crear-ho, és treballar-ho amb constància any rere any, sabent-vos adaptar a cada

moment de la història a les necessitats prioritàries del moment, sense perdre el rumb, aquesta carta fundacional feta fa més de 100 anys i encara plenament vigent avui dia. Sempre en la defensa de la llibertat d'expressió, i de la traducció com a garant, també, d'aquesta llibertat d'expressió. Sempre en defensa de la democràcia. Però entomant els nous reptes del món que ve.

100 anys son molts anys, moltíssims, però jo, el que voldria és que haguéssiu de desaparèixer. Que les raons que us han dut a fer aquesta feina ingent, continuada i heroica, ja no hi fossin i vosaltres haguéssiu de fer un sopar, de gala, això sí, també carregat d'il·lustres creadors i creadores, per anunciar-nos la vostra dissolució definitiva.

Com que malauradament sembla que això no anirà per aquí, sinó ben al contrari, amb nous reptes i dificultats, segurament enormes, que una organització com la vostra està preparada entomar, quina sort tenir-vos de companys de viatge, quina sort que existiu, que continueu aquí en la defensa de la creació, de la llibertat, i de la democràcia. Tothora i arreu. Tant de temps com faci falta. També aquí.

Perquè, tal i com dieu en el vostre manifest de la democràcia de la imaginació, del 2019: "Defenseu la imaginació i creiem que ha de ser tan lliure com ho son els somnis"